

D E C I Z I E

10 iunie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Iurie Bejenaru, Oleg Sternioală
Petru Moraru, Valentina Clevadi

examinînd recursul declarat de compania internațională de asigurări „Asito” societate pe acțiuni, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Rogojin Alexei împotriva companiei internaționale de asigurări „Asito” societate pe acțiuni, Paraschiv Gheorghe și societății cu răspundere limitată „Autosevtrans” cu privire la încasarea prejudiciului material cauzat, în urma accidentului rutier și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 11 februarie 2015, prin care s-a respins apelul declarat de compania internațională de asigurări „Asito” societate pe acțiuni și s-a menținut hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 07 aprilie 2014,

c o n s t a t ă

La 26 ianuarie 2011, Rogojin Alexei s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva CIA „Asito” SA, Paraschiv Gheorghe și SRL „Autosevtrans” cu privire la încasarea prejudiciului material cauzat, în urma accidentului rutier.

În susținerea acțiunii reclamantul a indicat că, în urma producerii accidentului rutier la 30 septembrie 2010 ora 15:40 în mun. Chișinău, str. Calea Moșilor, a fost deteriorat automobilul de model ”KIA Ceed”, cu număr de înmatriculare C OX 122, care îi aparține cu drept de proprietate.

Prin procesul – verbal cu privire la contravenție seria MAI nr. 01271382 din 30 septembrie 2010 vinovat de producerea accidentului a fost recunoscut Paraschiv Gheorghe, căruia i-a fost aplicată sancțiunea administrativă sub formă de amendă în mărime de 1 000 lei și complementară cu 6 puncte de penalizare.

Susține că, SRL „Autosevtrans”, fiind proprietarul automobilului de model „DAF”, cu numărul de înmatriculare ST AQ 489, a asigurat automobilul la CIA „Asito” SA, fapt confirmat prin certificatul de asigurare seria AA nr. 0154135, eliberat la 17 martie 2010.

Menționează că, s-a adresat CIA „Asito” SA cu cerere privind restituirea prejudiciului cauzat în urma accidentului rutier, însă cererea a fost respinsă, fapt ce la impus să se adreseze Direcției tehnico-criminalistică a MAI, care potrivit raportului de evaluare a pagubei nr. 2577 din 01 noiembrie 2010 a stabilit că, suma reparației automobilului de model „KIA Ceed”, cu număr de înmatriculare C OX 122, constituie 87 661 lei.

Suplimentar a indicat că, automobilul de model „KIA Ceed”, cu număr de înmatriculare C OX 122, a fost procurat cu trei luni înainte de producerea accidentului rutier, iar potrivit clauzelor contractului de vânzare-cumpărare a fost obligat să efectueze toate lucrările de reparație la stațiile indicate în contract.

Astfel, pentru examinarea automobilului de model „KIA Ceed”, cu număr de înmatriculare C OX 122, s-a adresat către SRL „Alvim-Auto”, care a estimat lucrările de reparație în sumă de 89 702 lei și pe care le-a suportat din cont propriu.

Consideră că, Paraschiv Gheorghe și SRL „Autoservatrans” poartă răspundere solidară pentru prejudiciul cauzat automobilului de model „KIA Ceed”, cu număr de înmatriculare C OX 122 și în temeiul art. art. 1398 și 1410 ale Codului Civil, ultimii urmează să restituie prejudiciul material cauzat în urma accidentului rutier, iar potrivit art. 15 al Legii nr.414, CIA „Asito” SA se face responsabilă de achitarea prejudiciului cauzat de asiguratul său.

Cere, reclamantul, prin cererea de chemare în judecată și cererea de concretizare a cerințelor, încasarea în mod solidar de la Paraschiv Gheorghe și SRL „Autoservatrans” a prejudiciului material în sumă de 89 702 lei, cauzat în urma accidentului rutier și compensarea cheltuielilor de judecată în mărime de 7 091 lei.

Prin hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 07 aprilie 2014 acțiunea a fost admisă parțial. S-a încasat de la CIA „Asito” SA în beneficiul lui Rogojin Alexei, cu titlu de despăgubire de asigurare suma de 87 462 lei și cheltuielile de judecată în sumă de 2 623.86 lei, iar în total suma de 90 085.86 lei, în rest pretențiile înaintate în pricină, au fost respinse.

Nefiind de acord cu hotărîrea menționată CIA „Asito” SA a contestat-o cu apel.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 11 februarie 2015 s-a respins apelul declarat de CIA „Asito” SA și s-a menținut hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 07 aprilie 2014.

La 08 aprilie 2015, în termenul prevăzut de lege, CIA „Asito” SA a depus cerere de recurs, cerînd admiterea acestuia, casarea hotărîrilor judecătorești și emiterea unei noi hotărîri de admitere în parte a acțiunii, în suma recunoscută de 69 929.06 lei, în rest acțiunea de respins.

În motivarea cererii de recurs s-a invocat că, instanțele de judecată, ca rezultat a examinării superficiale a probelor administrate, au interpretat și aplicat eronat normele de drept material, și anume prevederile Legii nr. 414 din 22 decembrie 2006.

A invocat că, la 05 octombrie 2010 a fost deschis dosarul de daune nr. 103153 R1, fiind întocmit și procesul-verbal de constatare al gradului de deteriorare al autovehiculului, care a fost semnat de toate părțile implicate în accidentul rutier.

Potrivit pct. 6 al procesului-verbal de constatare a pagubelor, părțile, inclusiv și reprezentantul intimatului, Rogojin Alexei, au convenit că, evaluarea costului reparației automobilului, va fi efectuată la unitatea de specialitate SRL „Autocomfix”.

Menționează că, respectînd art. 668 Cod Civil și art. art. 21 alin. (3) lit. f), 23 alin. (4) al Legii nr. 414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, costul reparației automobilului a fost stabilit în baza documentelor eliberate de unitatea de specialitate acceptată de părți, astfel că, experții de la SRL „Autocomfix” au întocmit actul de evaluare cost-reparație nr. 7445, potrivit căruia cuantumul despăgubirii de asigurare pentru prejudiciul cauzat constituie suma de 69 929.06 lei, sumă disponibilă pentru a fi achitată.

Mai mult ca atît, a indicat că, raportul de expertiză efectuat de Centrul tehnico criminalistic și expertize judiciare al Inspectoratului General de Poliție, care a stat la baza emiterii hotărîrii judecătorești, nu poate fi acceptat ca probă, deoarece a fost întocmit reieșind din prețurile stabilite conform programului de calcul „Eurotax Repair Estimate” și nu conform prețurilor stabilite de către unitățile de specialitate din Republica Moldova.

Consideră că, unicul act de evaluare care corespunde Legii nr. 414, a fost întocmit de SRL „Autocomfix” și de care s-a ținut cont la calculul despăgubirii de asigurare.

Judecînd recursul declarat de CIA „Asito” SA împotriva deciziei date în apel, în limitele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de CIA „Asito” SA, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. e) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să modifice decizia instanței de apel și/sau hotărîrea primei instanțe.

Din materialele cauzei s-a constatat cu certitudine că, la 30 septembrie 2010 ora 15:40 în mun. Chișinău, str. Calea Moșilor, Paraschiv Gheorghe a produs un accident rutier, în rezultatul căruia a fost accidentat automobilul lui Rogojin Alexei de model „KIA Ceed”, cu numărul de înmatriculare C OX 122.

Potrivit procesului – verbal cu privire la contravenție seria MAI nr. 01271382 din 30 septembrie 2010, vinovat de producerea accidentului a fost recunoscut Paraschiv Gheorghe, șoferul automobilului de model „DAF” cu numărul de înmatriculare ST AQ,

căruia i-a fost aplicată sancțiunea administrativă sub formă de amendă în mărime de 1 000 lei și complementară cu 6 puncte de penalizare (f.d.3).

La fel, s-a stabilit că, automobilul de model „DAF” cu numărul de înmatriculare ST AQ aparține cu drept de proprietate SRL „Autoservtrans”, care deținea un certificat de asigurare seria AA nr. 0154135, eliberat de CIA „Asito” SA la 17 martie 2010.

Este de menționat că, prin procesul-verbal de constatare a pagubelor nr. 103153R1 RCA din 05 octombrie 2010, în prezența persoanei vinovate - Paraschiv Gheorghe, reprezentantului persoanei păgubite – Cernoboi Serghei și inginerului-expert - Apostol S. au fost stabilite defectele pricinuite automobilului de model „KIA Ceed”, cu numărul de înmatriculare C OX 122, și s-a convenit că, evaluarea costului reparației va fi efectuată de unitatea specializată „Autocomfix”, pentru care părțile enunțate au semnat (f.d.50-51).

În baza procesului-verbal de constatare a pagubelor nr. 103153R1 RCA din 05 octombrie 2010 de către SRL „Autocmfix” a fost întocmit la 12 octombrie 2010 actul nr. 7445 de evaluare cost-reparație a automobilului avariat de model „KIA Ceed”, cu numărul de înmatriculare C OX 122, în sumă de 69 929.06 lei (f.d.52-55).

Potrivit raportului de constatare tehnico-științifică nr. 2577 din 01 noiembrie 2010 întocmit de Direcția tehnico-criminalistică a MAI, a fost constatată valoarea pagubei automobilului avariat de model „KIA Ceed”, cu numărul de înmatriculare C OX 122, în sumă de 87 661 lei (f.d.5-9).

Conform raportului de constatare tehnico-științifică nr. 8426 din 09 decembrie 2013 întocmit de Centrul tehnico-criminalistic și expertize judiciare a Inspectoratului General al Poliției, după prețul lucrărilor de reparație, pieselor de rezervă înlocuite, fără a lua în considerație uzura fizică conform termenului de exploatare și a materialelor folosite, a fost constatată paguba materială a automobilului avariat de model „KIA Ceed”, cu numărul de înmatriculare C OX 122, în suma de 87 462 lei (f.d. 92-95).

De către proprietarul automobilului de model „KIA Ceed”, cu numărul de înmatriculare C OX 122, au fost suportate cheltuieli pentru efectuarea reparației la SRL „Alvim-Auto”, în mărime de 89 702 lei (f.d. 12-13).

În conformitate cu art. 21 alin. 1 din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, asiguratorul, iar în cazurile prevăzute de prezenta lege, Biroul Național al Asigurărilor de Autovehicule deschid dosar de daune și constată pagubele în momentul în care sînt înștiințați de către asigurat ori în care persoana păgubită le prezintă cerere de despăgubire și/sau dovezi privind răspunderea asiguratului.

Iar dispoziția art. 21 alin. (3) din aceeași Lege stabilește expres documentele care trebuie să fie incluse în dosarul de daune.

În temeiul prevederilor art. 21 alin. (4) al Legii enunțate, procesul-verbal de constatare a pagubelor se încheie de asigurător, cu participarea asiguratului și a persoanei păgubite sau a reprezentantului acesteia, în bază de procură, și se semnează de toți participanții la întocmirea lui.

Art. 21 alin. (2) al Legii sus-citate, prevede că, în cazul în care asigurătorul nu a examinat bunurile avariate și nu a încheiat proces-verbal de constatare a pagubelor în termenul specificat la art.19 alin.(1) lit. c), persoana păgubită este în drept să apeleze la serviciile experților independenți sau ale unităților de specialitate pentru constatarea pagubelor, fără a prezenta asigurătorului bunurile avariate.

Raportînd la caz normele citate și reieșind din circumstanțele stabilite, Colegiul consideră că, lista pieselor și lucrărilor de reparație în privința automobilului de model „KIA Ceed”, cu numărul de înmatriculare C OX 122, întocmită de SRL „Alvim-Auto”, în sumă totală de 87 462 lei, nu poate fi reținută la calcularea despăgubirilor de asigurare. Or, sumele calculate conform actului enunțat includ și repararea unor defecte care nu au fost determinate în baza procesului-verbal de constatare a pagubelor nr. 103153R1 RCA din 05 octombrie 2010.

Totodată, remarcă Colegiul că, părțile, inclusiv și împuternicitul lui Rogojin Alexei, au convenit conform pct. 6 al procesului-verbal de constatare a pagubelor că, evaluarea costului reparației va fi efectuată la unitatea de specialitate SRL „Autocomfix”, fiind respectate dispozițiile art. 21 alin. (3) lit. f) și art. 23 alin. (4) al Legii nr. 414.

Prevederile art. 21 alin. (3) lit. e), alin. (4) și (8) al Legii nr. 414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagubele produse de autovehicule, care statuează precum că, în dosarul de daune se includ în mod obligatoriu procesul-verbal suplimentar de constatare a pagubelor.

Procesul-verbal de constatare a pagubelor se încheie de asigurător, cu participarea asiguratului și a persoanei păgubite sau a reprezentantului acesteia, în bază de procură, și se semnează de toți participanții la întocmirea lui.

Dacă în timpul demontării sau reparației bunului avariat se descoperă și alte pagube produse de accident, care nu au putut fi constatate inițial, se încheie un proces-verbal suplimentar de constatare a pagubelor, cu participarea persoanelor antrenate la constatarea inițială.

Drept urmare, instanța de recurs apreciază critic lista pieselor și lucrărilor de reparație, întocmită de SRL „Alvim – Auto”, în sumă totală de 89 702 lei, contrar prevederilor normei legale sus-enunțate, care indică în mod imperativ în favoarea întocmirii a unui proces-verbal suplimentar separat în acest sens. Iar, recurentul CIA „Asito” SA nu a participat la stabilirea pagubelor ulterior descoperite în privința automobilului de model „KIA Ceed”, cu numărul de înmatriculare C OX 122.

Astfel că, la stabilirea componenței numerice a pieselor de schimb avariate ce urmează a fi înlocuite, atât instanța de fond, cât și instanța de apel nu au luat în considerare doar acele piese care au fost consemnate în procesul-verbal de constatare a pagubelor nr. 103153R1 RCA din 05 octombrie 2010.

De asemenea instanța de recurs reține că, doar în cazul în care asiguratorul nu a examinat bunurile avariate și nu a încheiat procesul-verbal de constatare a pagubelor în termenul prevăzut de lege, persoana păgubită, conform art. 21 alin. (2) al Legii nr. 414 din 22 decembrie 2006, este în drept să apeleze la serviciile experților independenți sau ale unităților de specialitate pentru constatarea pagubelor, fără a prezenta asiguratorului bunurile avariate.

Dacă partea prejudiciată invocă alte pagube produse decât cele notate în procesul-verbal care nu au putut fi constatate inițial, atunci conform art. 21 alin. (8) din aceeași Lege, în cuantumul despăgubirii de asigurare se vor include doar pagubele menționate în procesul – verbal suplimentar de constatare a pagubelor, cu participarea persoanelor antrenate la constatarea inițială, semnat de părți.

La caz, prejudiciul material stabilit și încasat de instanțele de judecată în mărime de 87 462 lei, ceea ce constituie despăgubirea de asigurare, depășește diferența dintre valoarea pieselor avariate, materialelor și manopera stabilite la data producerii accidentului prin procesul-verbal de constatare a pagubelor nr. 103153R1 RCA din 05 octombrie 2010, acceptat și semnat de către părți, și prin actul SRL „Autocomfix” nr. 7445 de evaluare cost-reparație a automobilului avariat de model „KIA Ceed”, cu numărul de înmatriculare C OX 122, în sumă de 69 929.06 lei, fapt ce contravine legislației în vigoare.

În acest context și reieșind din prevederile legale menționate, Colegiul reține că, prejudiciul material care urmează să fie încasat de la CIA „Asito” SA constituie suma de 69 929.06 lei, valoarea stabilită conform procesului-verbal de constatare a pagubelor și actului de evaluare încheiat de către o unitate de specialitate, acceptată de părți.

În concluzie, reieșind din circumstanțele stabilite, instanța de recurs consideră că, hotărîrea primei instanțe și decizia instanței de apel urmează a fi modificate, prin micșorarea sumei încasate, de la 89 702 lei pînă la 69 929.06 lei.

Astfel, reieșind din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că, circumstanțele pricinii au fost stabilite de către prima instanță și instanța de apel, însă normele de drept material au fost aplicate eronat și nu este necesară verificarea suplimentară a cărorva dovezi, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de CIA „Asito” SA și de a modifica decizia Curții de Apel Chișinău din 11 februarie 2015 și hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 07 aprilie 2014, în partea încasării de la CIA „Asito” SA în beneficiul lui Rogojin Alexei a prejudiciului material, prin micșorarea sumei încasate de la 87 462 lei pînă la 69 929.06 lei, în rest hotărîrile judecătorești se mențin.

În conformitate cu art. 445 lit. e) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de compania internațională de asigurări „Asito” societate pe acțiuni.

Se modifică decizia Curții de Apel Chișinău din 11 februarie 2015 și hotărârea Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău din 07 aprilie 2014, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Rogojin Alexei împotriva companiei internaționale de asigurări „Asito” societate pe acțiuni, Paraschiv Gheorghe și societății cu răspundere limitată „Autosevtrans” cu privire la încasarea prejudiciului material cauzat, în urma accidentului rutier și compensarea cheltuielilor de judecată, în partea încasării de la compania internațională de asigurări „Asito” societate pe acțiuni în beneficiul lui Rogojin Alexei a prejudiciului material prin micșorarea sumei încasate de la 87 462 lei pînă la 69 929.06 lei.

În rest, decizia Curții de Apel Chișinău din 11 februarie 2015 și hotărârea Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău din 07 aprilie 2014, se mențin.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
judecător

Tatiana Vieru

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Oleg Sternioală

Petru Moraru

Valentina Clevadi